

Cartagina, cuvântul care înnoiește și permanent renaște!

Mânați, în căutarea unor răspunsuri la niște întrebări, am trecut peste țări și mări și am aterizat pe țărmul tunisian al Mediteranei... la Monastir. În faptul sfârșitului de mai, 2024 survolasem Dacia, Tracia, Marea Adriatică, călcâiul cismeii italice, înfipt în Mediterana. Prin ovalul ochiului păsării de fier, propulsată de focul cherosenului, printre norii concurenți zborului nostru, zărim Sicilia conturată de țărmuri și un țurțudan țuguat și gulerat spre vârf, de zăpadă. O voce ne lămurește că este vulcanul Etna, care mai erupe din adânc lava... la anumite soroace și naște din cenușa veche, o nouă clipire a istoriei. Ne-am amintit imediat de fratele lui, Vezuviu..., cel de lângă un oraș care povestește înnoirea: Neapole (noul polis, să ia locul celui ascuns... poate chiar Pompei?! Herculaneum?!), ba chiar despre fertilitatea... Laviniei, să dea maternității locului, semnul polenului dus în zbor de toți fenicienii migratori. Fără voie gândul îmi zboară și el la fuga oamenilor din calea focului, să își țină propria ardere- să o numim viață! - într-o ștafetă spre alte locuri mai prielnice. Mi-am amintit de insula cu vulcanul gulerat cu zăpadă, că va fi găzduit pe eroul troian Eneas, scăpat cu câteva corăbii din flăcările cetății, distrusă de învingătorii greci. Și el căuta locul unei mântuiri vremelnice pe țărmul mediteranean al Africii, spre care, cu rosturi diferite, ne îndreptam și noi. Aflasem din legendele lumii, din istoria cu scriptura dovedită de cercetările științei moderne, că locul spre care ne îndreptam, spre pipăitul altei dumeriri, a însemnat un reper geografic și temporal, special, care atins fiind te poate aduce în realitatea care încredințează altfel în prea ubicuitatea risipitoare de certitudini, și care... de cele mai multe ori amplifică neîncrederea, după cum se vedește în partizanatele religiilor lumii.

Imediat după depășirea spre vest a insulei, cândva patria lui Arhimede, pasărea noastră... de foc, cu pene metalice țintește țărmul tunisian estic al mării, aflat la doar ceva peste o sută de mile marine. O nimica toată, pentru zborul nostru avântat. Este chiar miezul zilei. Un soare chiar deasupra capetelor noastre, slobozite din penajul păsării aterizată acum, ne vorbește despre focul terestru al continentului... bronzat și în/cenușat până nu departe cu dunele arderii. Ne atenționează, privind purtatul ochelarilor, protejarea pieilor proprii cu cele necesare și... asupra faptului că la El nu trebuie privit decât prin intermedierea diversă. Ne recomandă chiar mai prietenia cu sora sa, Luna, fie și doar cât o seceră!

Pornisem la drum provocați de multe mirări și de poveștile înainte mergătorilor noștri. Cuvântul Cartagina, cu sugestia cartului marinăresc, a cartargului, a cartografiei, toate subminând rebusistic o semantică, îl aflasem la școală când cu istoria antică, predată unui neînțârcat elev de clasa a V-a. Era locul unde fenicienii, marinari iscusiți, își făcuseră precum grecii pe țărmurile noastre dobrogene, o colonie, departe de baștina lor. Întrebarea imediată! Când și de ce au făcut-o acolo? Are locul acesta o chemare specială? Apoi, de ce a fost atât de disputat de-a lungul veacurilor de puterile celor mari din scena momentului? Aflasem între timp că pe vremea înfloritoare a regatelor faraonilor Nilului, acești fenicienii erau corăbierii parteneri în comerțul pe ape, că Biblia (Vechiul Testament!) vorbește de marele arhitect Hiram (fenician/peon/pun) care le-a făcut Templul evreilor, deveniți monoteiști, acum vreo trei milenii. Că în baștina feniciană, Libanul, din cedrii săi falnici, construia cele mai trainice corăbii! Poetul Vergiliu, trudind la cererea primului împărat al Romei epopeea document: Eneida, ne va fi dat reperul cronologiei întemeierii unei colonii, Cartagina, post răzoiul troian, într-o încifrată scriptură cu o simbolistică comună multor alte locuri, proprie mitologiei, care știe păstra... dumnezeiește tainele. Toate sunt până la o vreme, ne atenționează fenomenologia cu acoperirea legiuită, incontestabilă. Sub

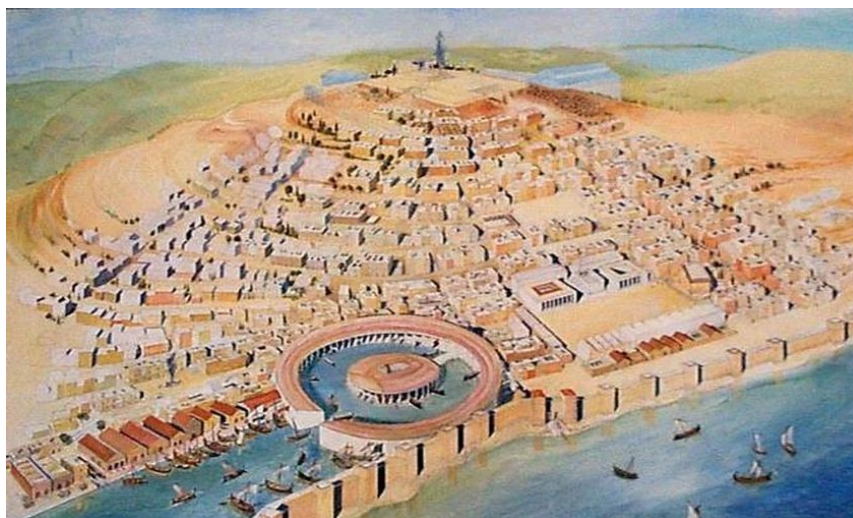
cenușa arderilor incomplete jăratul rămâne să ateste peste timp celor ce-l caută..., a/nume, să-l redefiniască. Cum să nu ne minunăm că apariția Cartaginei este - înaintea Romei!-, celei cu atributul eternității? Cum să nu observăm că olimpismul se va fi născut mult după, apariția cetății? Că va fi dominat întreaga Mediterană și se va fi războit un secol și mai bine, să tranșeze rivalitatea cu Roma? Apoi că locul, luat sub controlul altor puteri trecătoare, își păstrează faima, chiar dacă noul stăpân își aduce... alți *penați* (dumnezei revendicați particular/ idoli/spiritul cu duhul credinței, al locului ivirii... materne !) care vor... coloniza vechiul cu noile flăcări ale fenixului migrator. Culturi, peste culturi, într-un mix civilizațional, în creuzetul cu foc, cu ape, rodesc emancipat noi orașe, noi religii, oamenii cei noi cu flăcări proprii.

În Africa, pârjolită de Soare, Tunisia sub ocrotirea Semilunii moștenește Cartagina să afle Umanitatea zbuciumul unei emancipări milenare dinspre o colonie de marinari (dedați comerțului, pirateriei, războiului!), către un stat modern/Republica Tunisia, trecută prin focul revoluțiilor, de tot felul!

Am privit harta lumii și geografia locului mi-a explicat imediat stabilitatea reliefului. În punctul cel mai nordic al continentului african, lanțul Munților Atlas, prezent în tot ținutul Magrebului își coboară treptat creasta și se pierde în Marea Mediterană, cu o peninsulă ca un cioc de vultur și în țărmul nord tunisian își scobește un golf cu maluri de piatră, solide și înalte, prielnice unor porturi! Peninsula estică, numitul cioc de pasăre, a permis construirea, în prelungirea celor naturale, a unei cetăți de apărare. *Interesele*, de tot felul, *mișcă lumea* spunea Iulius Cezar, cel ce va da numele generic, viitorilor împărați! Care să fi fost interesul unor coloniști, pentru acest loc, pe vremurile acelea? Pentru început, fiind colonie dependentă de-o metropolă, oraș-stat, precum era orașul Tyr al fenicienilor, așezați pe țărmul mediteran al Libanului de azi, în mai multe orașe înfloritoare pe seama comerțului pe mare, **ce interes, deosebit celorlalte locuri de pe marele contur al Mediteranei, putea avea locul ales?** Cum putea spori viața economică a ... metropolei, a Tyrului, aflat tocmai prin Orientul acela foarte disputat de neamurile într-o permanentă vânzoleală, după cum ne spune istoria? Colonia aceasta putea fi un loc de desfacere? Ori acel loc de unde o anume marfă putea fi obținută lesne, iar vânzarea ei putea aduce mari profituri? Așezarea acolo, își dă cu părerea istoria, acum 3000 de ani, ne vorbește despre o societate cu structurarea condiției umane între stăpânii emancipați și sclavii... marfa vie, cu mare căutare ca animale de povară și supunere legitimată. În cerul vremii antichității sclavagiste erau sus/pușii zei, iar pe pământul disputat (cu

sensul de moșie proprie!) erau ierarhii puterilor de tot felul, cu drepturi de viață și de moarte asupra supușilor..., drepturi legiuite special și încredințate ca voințe speciale, de toate credințele, căutând spre cerurile prea înalte. Să remarcăm poziția specială a golfului scobit, ca o gură, înspre Africa neagră! Să constatăm schimbarea climatică a Pământului, care după marea glaciațiune a făcut din înfloritoarea grădină, prin pârjolire, pustiul! Imensul pustiul al Saharei de azi! Oamenii au migrat, care încotro, în căutarea celor prielnice. Lipsa resurselor de trai a făcut din comunitățile supraviețuitoare o veritabilă... *pieță neagră!* (observăm că anumite crize, chiar în vecinătatea spațio-temporală, generează exodul oamenilor, migrațiile!). Vânarea celor lipsiți de apărare putea fi o îndeletnicire aducătoare de resurse financiare, pe piața cu oamenii... livrați acolo unde marile imperii își căutau forța de muncă. Credem că negustoria cu oamenii, vânați din cele pârjolate de soare, ale Africii, a motivat fenicienii, să-și rostuiască o colonie specială în Cartagina. Ne gândim doar la înfloritoarele regate ale faraonilor Nilului, și marea lor nevoie de brațe de muncă disponibile, să-și construiască imensele construcții, dar și la celelalte imperii ale Orientului, trăind înfloritor antichitatea sclavagistă. Tradiția ne vorbește și de modernitate, când ... lumea nouă, americană, se va fi rostuit cu transferul celor vânați prin Africa, pentru robia în slujba coloniștilor cei albi! Credem aici că începutul Cartaginei stă în rolul ei de colonie supusă Tyrului, metropola, oraș-stat. Adică să absoarbă resursele din zonă, necesare Metropolei, și pentru apărarea acestor interese economice, cu controlul comerțului pe marea cea mare, au construit în prelungirea celor naturale, o cetate de apărare durabilă, pe poziție multe veacuri. *Interesele*, de tot felul, *mișcă lumea* spunea Iulius Cezar, cel ce va da numele generic, viitorilor împărați! între Statele Europei, și coloniile lor de pe întinderea lumii, cu efecte și azi, dar ilustrând un fenomen social (cu toate efectele posibile: economice, politice, civilizaționale – cultural-spirituale!) complex, care și-a schimbat doar moda în morala... drepturilor omului, ca emancipare a umanității, nu și legitatea imuabilă din firea tainică a vieții. Ne-am dumirit de ce a apărut Cartagina, vizitând locul, care putea vorbi de gura de aspirație a golfului, multe veacuri pentru interesul economic al... investitorului, străin de locul colonizat și pentru păstrarea hegemoniei față de concurența vremii. După schimbarea scenei puterilor, repositionată pentru sine, Cartagina devine o putere... ca o lume nouă, păstrând însemnele însămnate aici într-o moșie... cumpărată! Aceeași Cartagina, după pârjolul altui foc, al războirilor omenești, căzută sub Roma, va folosi atuurile ei... observate de mult și va legitima expresia de mare nostrum, începând chiar cu primii împărați ai Romei.

Îmaginea reconstituită a Cartaginei, cu cele două porturi (comercial și militar), cu zidul de apărare pe uscat și cu „acropolele” (colina Byrsa), care îi legitimează dreptul de ... proprietate al Coloniei, cu pământul cumpărat de la băștinași, conform cu datinile semite ale... coloniștilor, veniți dinspre Caanan...

Cele văzute la fața locului confirmă multe lucruri din cele aflate apriori, dar ne îndeamnă și la alte recitiri ale legendelor, prin inspiratoarele muze ale locului (unele devenite muzee, site-uri UNESCO!) care te trag de mână spre alte tălmăciri, imputându-le multor traducători trădările ne/cuprinderii, poate doar superficialitatea suficienței grăbite.

În straturi succesive arheologii au citit valurile stăpânitoare ale unui loc prielnic și permanent disputat, pentru stăpânirea Mediteranei. Aici prezentă în adânc este Cartagina, devenită Metropolă (vezi Hanibal), apoi cetate romană reclădită pentru puterea imperiului înstăpânit peste mare (mare nostrum!).

Istoria descifrată de specialiști oferită turismului mondial. Locul este o mărturie a lungului drum al umanității către vremurile noastre

Ne-am pus o întrebare privind trecerea omenirii de la matriarhat către autoritatea mai exclusivistă, masculină, a patriarhatului. Mitologia care a sublimat realitatea în tainele cu tâlcuri, scrisă și ea partizan, uneori legitimând prezentul cu opoziție, mai salvează în simboluri, prin arta oarbă și surdo-mută a neinițiaților, prin scriptura cu hieroglifă - taină și ea tuturor analfabeților...!- frânturile unor cărări uitate! Adică în ce moment s-a generalizat transferul puterii în binomul androgenului despărțit, când acest întreg omenesc și-a rotit polii magneticii ai puterii în mai larga familie socială? Căutând contextul apariției Cartaginei, cu trimitere la lumea veche, invocat de legende, validat de descoperirile istorice după descifrarea hieroglifelor, atestarea arheologică a Troiei, localizarea în cronologia umanității a marilor confruntări/marii bătălii, am găsit cuvântul cheie: *Amazoană*, și am urmărit în raportul jumătăților atuul dominant propriu, în măsură să stăpânească. Prezența la frâiele conducerii a femeii, în spațiul în care autoritatea ei se impune ca necesitate existențială, și locul unde bărbatul... este mai des plecat de acasă, nu trebuie să fie ea autoritatea?, să nu fie o determinare a unei legități obiective? Și această legitate să nu fi ascuns, înțelesului ei comun, de când o anumită uitare a dat rațiunii impardonabila somnolență? Simbolic femeia este pământul, care fertilizat fiind germinează, naște, crește, alăptează. Este semnul pământului, marcat cu limba maternității, care limbă dă numele moșiei... În vremea copilăriei omenirii mama, cloșca puilor ei..., putea și chiar era stăpâna absolută a sălașului, a casei, pentru că Cucul călător își părăsea des cuibul! Erau momente rare când mama pleca de acasă și atunci își lua cu sine semnele identitare ale locului părăsit. Căutând un numitor comun în cuvântul cheie *Amazoana*, atestând un matriarhat târziu, și un eveniment istoric anume și... punând drept cauzalitate femeia, vom fi re/aflat și legenda întemeierii Cartaginei. Fericită întâmplare! Să recitești legende uitate, apoi să ți le reamintești cu mai adâncimea, adăugată cu cele ale științei puse la dispoziție, lângă dovezile pipăibile să te încredințeze cu alte temeuri mai greu contestate. Atunci te răscolește interior o minunare, ca o stare de bine, că multele întrebări își primesc revelații neașteptate. Se potrivesc mai multe răspunsuri venind dinspre direcții diferite, timpuri diferite... cu același adevăr, apelând la stihiiile primordiale și ele îmbrăcând voalul lui Isis să fie o transparentă între cele prea/ascunse (vezi mitologia, dogmele religiilor, arheologiei, a istoriei necitite, a artelor fără inițierea prealabilă etc.) și cele sub privirea directă de sub simțuri, a adevărilor plantate în slujba imediatului. Materialele de prezentare, lămurind povestea locului, ghizii din preajmă, vibrațiile momentului, pun repede stabilitatea celor trei surse independente, care îți scot din uitare intersecția, acel loc comun... Mi-a reținut imediat atenția cuvântul... *amazoană*, cu trimitere la geneza Cartaginei!

Istoria cu trimitere la întemeierea coloniei, invocă legenda! Legendă va fi fost și războiul troian, până la dovedirea arheologică a cetății Troia, și aceasta așezată într-un loc de întâlnire al drumurilor de pământ cu cele ale mării, anunțând Bizanțul, Constantinopolul și viitorul Istanbul, și nenumăratele căderi și renașteri ca pasărea Fenix... din cenușa arderii fostului imperiu. În lungul război troian, dintre popoarele mării (generic grecii vechi, împiedicați de Troia, să-și facă colonii pe țărmuri/ vezi legendele cu argonauții inclusiv prin pământurile... amazoanelor!) și neamurile pământene cu moșiile lor, femeia, amintind de mama pământenilor, legendara Cibeles, ori cea născută din pământ și apă, ocrotitoarea troienilor (vezi stihiala naștere a Afroditei/Venus, la țărm de mare!). Homer (legendarul cronicar... de serviciu) ne amintește că marele război a pornit, de la răpirea Elenei (cea cu origine nobilă/zeiască!, dar care plecase din dragoste pentru... Paris!), că pornirea la război era condiționată de sacrificiul Ifigeniei (fiica lui Aga/Memnon-Agamemnon!), că la conflict au participat în mod direct... amazoanele, din spațiul carpato-

danubian, numit mai apoi Dacia, dinspre mai vârstnica Babă a Dochiei, cea care și-a dat numele moșiei în geografia ei nemuritoare. În compozitul întregului stihial, vezi spusele filozofilor greci... (Empedocle de ex.), cele masculine au elemente dominante: focul solar... și vântul din pupa corăbilor! În binomul androgenului supremația între amazoana/femeie și eroul/bărbat, tânjind rotația polilor puterii în mai largă moșie, cu mai multe neamuri forțate la conviețuire în diversitatea graiurilor, trebuia să se producă ruptura și re poziționarea. În toate copilăriile, tuturor speciilor, inclusiv a umanității, mama care alăptează și dă limba și creșterea începuturilor, este zeitatea supremă. La maturitatea tuturor, eliberarea, ca o izgonire din preajma mamei în zborul liber sub soare, dincolo de cuib, precum sămânța vegetală se scutură din teacă, pleacă de pe ramurile de prindere, sare din brațe, în determinare altui cerc de cuprindere își cere altă raportare stihială! Pasărea Fenix, ca simbolică mamă a oului eclozat și dat rostogolirii va fi dată focului, și din cenușa ei va rămâne doar cele ale eroismului... masculin, al eroului întemeietor și în delegarea duhului... moștenit. Ceea ce a impus arderea vechiului este tocmai înnoirea, ca o renaștere, ca o înviere! Spiritul maternității se ascunde în temelia noului început și crește sub energiile patriarhului ceresc, legitimat de noile dogme, care recunosc mamelor izvorul materialității neîntrerupte, uneori, în societățile emancipate civilizațional: egalitatea de drept, în binomul cu rotația ciclică a polilor. Să ne amintim, mulțumită legendelor că Troia este incendiată, pierde în flăcări, punând sub cenușă jarul zidurilor maternității, vorbitor abia prin secolul al XIX-lea, dar în scriptura legendelor, și post legendei (vezi Eneida, în sec I î.Hr.) povestea/epopeei, ca o scriptură, era la dispoziție. Cetatea ca un cuib al Fenixului, arde odată cu Creusa, care își asumă simbolul locului, nu poate pleca, și se lasă cenușă viitoarelor renașteri (soția lui Eneas, refuză plecarea!). După același război troian, ne spune Vergiliu, Eneas o întâlnește pe Elisa/Didona care întemeiasc (în anume condiții istorice.../vezi în continuare!) Cartagina. Semnul întemeierii noi înșămânțări a maternității este clar precizat de legendă. Didona părăsise Fenicia, zona Canaanului cu sacralitatea semitică a băștinei, cu sămânța aleasă de acolo, a celor 80 de amazoane (care aveau prin nume autodeterminarea maternității, în măsură să dea identitatea transferată noului pământ *cumpărat* de la băștinașii locului/ adică eliberat de obligațiile cerute de legea pământului de aici.). Eneas sosise pe țărmul, unde Didona întemeiasc cetatea, nu putea să impună spiritul zeilor săi (numiții *penați*, luați cu sine din Troia!), chiar zeii se opun unei astfel de intenții (spune legenda, că dominantă fusese chiar Venus în decizia impusă destinului eroului troian, căutând alt pământ făgăduit, predestinat, chiar viitoarea Roma!). Voința zeilor este mai puternică, decât puterea dragostei pentru pământeană Didona. Didona își asumă sacrificiul suprem pe altarul focului, adică lasă locul patriarhatului, în cenușa adusă prin sine, să întemeieze o nouă maternitate punică, chiar în viitor conflict cu urmașii latini, ai unui tată dintre eroii pământeni ai Troiei, supraviețuind prin legendă. Să ne amintim, înainte de alte jertfiri, ultimul mare sacrificiu din 2011, când într-o *primăvară arabă*, un om se dă focului și va revoluționa Tunisia, pentru rosturile moderne de azi.

Înainte de povestea, ca un jurnal de călătorie prin Tunisia, să reamintim, cele scrise și acreditate ca adevăruri publice, despre drumul dinspre Cartagina, către statul Tunisia de azi, trecând prin milenii cu atâtea arderi și renașteri, probând mitul păsării Fenix, care renaște din propria cenușă. Din capul locului să spunem că numele coloniei feniciene, dependentă de Tyr, în limba vremii se chema *Oraș Nou/ Kart Hadast*. Fiecare incendiere, distrugere a orașului, era urmată de reconstrucție, după gusturile noilor stăpâni. Capitala de azi Tunis, la mică distanță, își are noutatea înconjurând inima unei Medine arabe, într-o modernitate a colonialismului emancipat francez, după 1881 permanent reînnoit, iar după 1957, chiar pe seama cetățeanului înnoit, tunisianul de acasă.

Toate femeile de aici, vor fi venit în Cartagina, din Dacia stră/străbunicilor amazoane, să poată susține cu argumente istorice, egalitatea jumătăților în ecuația puterilor de tot felul, în lumea care privind în larg, să nu uite de experiența adâncimii

Colonizare țărmurilor Mediteranei, inclusiv cea feniciană, este o reșezare geo-politică, după războiul troian de acum cca. 3000 de ani. O întrecere între „popoarele mării” (cele pricepute cu navigația: fenicieni, etrusci, greci- aceștia în diversitatea lor!) va lua cu asalt țărmurile. Țărmul favorabil al Tunisiei de azi, este ocupat de fenicieni/puni, într-o asociere cu etruscii și adversari unor neamuri de... greci. Se acreditează apariția Cartaginei în anul 814 î.Hr. (după calendarul modern) și cu 38 de ani, înainte de prima olimpiadă (776 î.Hr.), după cronologia elenă a acelor polisuri ale vechii Elade cu orașe-state (peste 150 !), care organiza jocuri olimpice. (până prin 392 d.Hr., în vremea împăratului roman Teodosiu, de la Constantinopol, se țin din patru în patru ani și sunt reluate, în modernitate, prin 1896!) . Colonia Feniciei, Cartagina, dependentă de orașul-stat Tyr, metropolă autoritară devine doar după cucerirea Feniciei de perși (sec al VI-lea î.Hr!) când își ia soarta în mâinile proprii și se constituie putere dominantă în vestul Mediteranei, controlând insulele, Iberia și sudul Italiei. Hegemonia ei se pune-n competiție apoi cu Roma întemeiată conform legendei prin 753 î.Hr. În urma a trei războaie (războaiele punice, între 264-167 î.Hr), bine cunoscute în marea istorie a umanității: vezi Cannae, Zama, Cartagina intră sub stăpânirea Romei. Scindarea Romei, între Apus și Răsărit, permite Vandalilor prin sec. al V-lea d.Hr. să se instaleze vremelnice, apoi Romei (acum bizantină!) să-și re/stabilească hegemonia

pierdută, până la sosirea arabilor, prin sec al VII-lea. În 1574 Imperiul Otoman, într-un apogeu al său, își impune autoritatea politică până în secolul al XIX-lea, când, în 1881, francezii își impun protectoratul lor, până în 1956. De atunci, până astăzi, viteza de schimbare a lumii a adus mai multe revoluționări: 1957 trecerea de la Monarhie la... Republică; 1987... schimbare de viteză și doctrină; 2011, realiniere geopolitică zonală (primăvara arabă!). Fiecare perioadă din istoria locului își ampretează chipul, legitatea cerească și pământeană. Funcționarea societății în organizarea ei specifică, uneori sincronă vecinătăților geopolitice, alteori în conflict pentru supremația economică, militară a putut fi citită în cele scrise, ori descifrată în artefactele puse în valoare să fie cunoscute de întreaga umanitate. Este cu adevărat o minune să constați, dincolo de legenda inspirată și frumos împodobită de imaginație, diversitatea crezurilor religioase puse parcă pe o traiectorie a emancipării, continue. Zeii cei mulți, veniți odată cu coloniștii semiti (vezi Baal de ex., confirmat în semantica numelor: Hasdrubaal – în traducere din feniciană de acasă: „ajutorul meu este Baal!”, ori în Hanibaal Barca, cu traducerea : „cel favorizat de Baal!” și cu sugestia viitorului întemeietor al Barcelonei... puse într-un mare general, imensă personalitate a antichității.) sunt înlocuiți cu cei ai Romei și aceștia la un alt soroc sunt lăsați mitologiei și tezaurului cultural, cu un patrimoniu impresionant (vezi mozaicurile, statuile, templele); creștină apoi, sub bizantinii monoteiști, orientați spre o dogmatică romano-catolică, chiar de Fericitul Augustin (beatificat, filozoful stoic, născut în Cartagina, reconstruită de Roma, va fi devenit un teolog creștin exponențial pentru doctrina catolică!); venirea arabilor și apoi a musulmanilor, tot cu spiritul monoteist al Islamului, îi vor spune lui Dumnezeu: Allah și vor fi adaptat crezul comun, condițiilor deșertului și altui mod de raportare la divinitatea supremă, din îndrumarea altui profet dominant, din panteonul mulților vizionari. Practicarea cultului, în altare specifice arată orientarea prozeliților spre moschei, biserici, sinagogi, temple. Dominantă este prezența minaretelor, dând și simbolisticii oficiale semiluna. Pe colina ca un Acropole, din Byrsa Cartagini, vom fi găsit și însemnul altarului zeiței feminine feniciene/Zeița Tanit, dar și catedrala catolică, mai târziu a canonizatului rege francez (pe vremea cruciadelor!), Ludovic al IX-lea (sfântul Louis!). Pe bulevardul capitalei de azi, construită la 11 km., de situl istoric al Cartaginei, păstrat ca mărturie, în Tunis, pe bulevardul Habib Bourghiba am remarcat o impresionantă catedrală catolică, construită în vremurile moderne. Dar despre cele ale Lui Dumnezeu, în percepția credincioșilor...vom consemna în altă parte, în jurnalul celor văzute într-un anume pelerinaj, mânați anume spre dumerire.

Pe colina Byrsa, Seniorii vâlceni, află despre un rege francez, canonizat și dăruit cu o catedrală creștină. Locașul mărturisește prin decorațiile lui interioare înnoirea esteticii, cu fiecare val nou cultural. Azi se vedește interesul turistic, și rolul științei în clarificările

căutate, prin cele inspirat expuse la tot pasul, suplinind printr-o limbă de mare circulație planetară (aici franceza, engleza, însoțesc araba!) ghidarea necesară. / M. SPORIȘ